

*М. В. Романіка, О. О. Любіч, В. М. Домрачев,
Науково-дослідний фінансовий інститут
ДННУ “Академія фінансового управління”
Міністерства фінансів України, м. Київ*

АНАЛІЗ ЗОВНІШНІХ ЗАГРОЗ ТА ОСНОВНИХ РИЗИКІВ ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

Ключовою умовою сталого економічного зростання України є забезпечення фінансової стабільності, яка потребує системного підходу до всіх складових фінансової системи у їх взаємодії в умовах суттєвого впливу зовнішніх факторів, породжених глобалізаційними процесами.

Поточний стан світових фінансів характеризується зростанням очікування другої хвилі кризи. Тому є актуальним оцінка впливу ризиків на економіку України.

Проникнення другої хвилі кризи в економіку України може відбуватися різним шляхом – через фондовий ринок, валютний ринок, банківський сектор, платіжний баланс, реальний сектор економіки, бюджет та боргові зобов'язання уряду і корпоративних структур.

Посилення кризи в Європі загрожує скороченням обсягу інвестицій в Україну, відтоком валюти, подорожчанням позик, ускладненням рефінансування зовнішньої заборгованості тощо.

Світовому економічному піднесенню загрожують посилення напруженості в зоні євро та фактори вразливості в інших регіонах.

Висока ступінь відкритості економіки України зумовлює надзвичайну вразливість до впливу зовнішніх чинників, які приводять до дестабілізації національної фінансової системи та впливають на стан економіки України.

Проведений аналіз дозволяє сформулювати основні загрози для фінансової системи України:

- загальні: падіння світових цін на металопродукцію та підвищення спредів за борговими зобов'язаннями країн з ринками, що формуються, підбивають фінансовий стан національних виробників тим самим погіршуючи можливості обслуговування ними зовнішньоторгових зобов'язань;
- торговельні: навіть не значний спад економік крупних торговельних партнерів України зменшує попит на товари національного експорту, що у свою чергу, призводить до відпливу капіталів, падіння цін на внутрішні активи і спекулятивних атак на валюту;
- фінансові: розгортання кризи у провідних країнах світу змушують міжнародних інвесторів реструктурувати власні портфелі, виходячи з вимог ліквідності, мотивів ризик-менеджменту, а в умовах загального зниження цін на активи інвестори схильні до “скидання” найменш надійних активів, доходність яких є найбільш волатильною;
- інформаційні: валютна криза в одній країні “посилає сигнал” спекулянтам про можливість девальвації валюти країни із схожими макроекономічними характеристиками, саме по такому сценарію у 2008 році після девальвації низки валют східноєвропейських країн фінансово вразлива економіка

України стала об'єктом інфікування і переоцінки перспектив національної валюти.

Нагальним завданням є об'єктивна оцінка ризиків, пов'язаних з впливом зовнішніх загроз на фінансову стабільність держави для ефективного превентивного реагування та згладжування наслідків наступних етапів світової фінансової кризи. Це можливо за умови створення та впровадження системи антикризового реагування у діяльність Міністерства фінансів України.

Стабільний розвиток фінансової системи країни та забезпечення її стійкості до негативного впливу вищенаведених ризиків, своєчасна оцінка та реагування на існуючі та потенційні загрози є основою ефективної державної політики у фінансовій сфері.

Романіка, М.В. Аналіз зовнішніх загроз та основних ризиків фінансової системи України [Текст] / М.В. Романіка, О.О. Любіч, В.М. Домрачев // Міжнародна банківська конкуренція: теорія і практика: зб. тез доп. VII Міжнародної науково - практичної конференції (24-25 травня 2012 р.). – Суми: УАБС НБУ, – Суми, 2012. – Т. 2. – С. 165-166.